

Aan:

Autoriteit Persoonsgegevens
Postbus 93374
2509 AJ Den Haag

Bits of Freedom
Prinseneiland 97HS
1013 LN Amsterdam
The Netherlands

Lotte Houwing
Policy advisor
+31 6 8320 7546
lotte@bitsoffreedom.nl

bitsoffreedom.nl
IBAN: NL73 TRIO 0391 1073 80
BIC: TRIONL2U
KVK: 34 12 12 86

Geachte Autoriteit Persoonsgegevens,

Graag sturen wij u deze tip, omdat wij ons zorgen maken over de toepassing van gezichtsherkenning door de politie, gebaseerd op het door henzelf opgestelde inzetkader en de positie van de Functionaris Gegevensbescherming ten aanzien van deze inzet.

Gezichtsherkenning door de politie

Eind vorig jaar kwam het nieuws naar buiten dat de politie is gaan experimenteren met nieuwe toepassingen van gezichtsherkenning (naast CATCH).¹ Er zijn zes aanvragen gedaan, waarvan minimaal één, FaceFinder, is goedgekeurd. Ten tijde van het nieuwsbericht liepen er nog twee aanvragen, het is nog niet bekend of deze zijn goedgekeurd of niet.

Zorgen om onvoldoende intern toezicht

In de reactie van de politie wordt verwezen naar interne toezichtsmechanismen als de Toetsingscommissie en de Community. Dit zijn zelf opgerichte organen die uitvoering geven aan het zelf opgestelde inzetkader. Wij vroegen ons af hoe het zat met het toezichtskader en de interne controlemechanismen die volgen uit de Wet politiegegevens en AVG. Daarom hebben wij een verzoek op basis van de Wet open overheid ingediend naar de DPIA/gegevensbeschermingseffectbeoordeling en het advies van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) over deze nieuwe inzetten van gezichtsherkenning. U vindt de documenten die naar aanleiding van dit verzoek openbaar zijn gemaakt in de bijlage van deze brief.

Uit het ontbreken van de DPIA/gegevensbeschermingseffectbeoordeling en het FG-advies en de openbaar gemaakte correspondentie, komt naar voren dat de FG niet actief op de hoogte is gesteld, maar zelf navraag moest doen. Ook komt er uit naar voren dat er van de toepassingen geen gegevensbeschermingseffectbeoordeling is gemaakt en geen FG-advies is ingewonnen.

Wij maken ons ernstig zorgen over deze gang van zaken. Zowel over de impact van de inzet van gezichtsherkenningstechnologie door de politie op de rechten van burgers en onze samenleving. Maar ook maken wij ons zorgen over de positie van de FG en diens mogelijkheden om

¹ Hierover is bericht op RTL Nieuws en NOS: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/artikel/5424336/politie-breidt-gezichtsherkenning-uit-facefinder-catch-opsporingsafbeeldingen>, <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2503831-politie-experimenteert-met-gezichtsherkenning-maar-wetgeving-ontbreekt>.

naar behoren toezicht te houden op de politie bij de inzet van gezichtsherkenning.

Bestaande zorgen over democratisch defect en toezicht

Dat dit interne toezicht een onvoldoende sterke positie lijkt te hebben is extra kwalijk, wanneer dat wordt gezien in de bredere context. De inzet van deze technologie door de politie is ondemocratisch. Er is geen expliciete wettelijke grondslag voor. Een debat in de samenleving en het parlement over of de inzet van deze technologie door de politie acceptabel is en zo ja, in welke gevallen, is niet gevoerd. In de eerder genoemde nieuwsberichten worden door verschillende experts zorgen gedeeld over de onvoldoende mate van extern, onafhankelijk toezicht. Wij delen deze zorgen. De politie verwijst daarbij naar de gebruikelijke waarborgen uit het strafprocesrecht, maar lang niet alle zaken halen het tot de rechter.

De informatieplicht van de politie aan de Tweede Kamer over zijn inzet van gezichtsherkenningstechnologie wordt slecht nageleefd. Het informeren van de Tweede Kamer stopt bij het enkel melden dat er sprake is van een nieuwe toepassing.² Dat er geen verdere informatie wordt gegeven belemmert de Tweede Kamer in het uitvoeren van haar controlefunctie.

Ons verzoek aan de AP

Met enige regelmaat zien wij de Autoriteit Persoonsgegevens zich in de media uitlaten over de ingrijpendheid van gezichtsherkenning. Eveneens spreekt u van het ontbreken van een voldoende wettelijke grondslag voor de inzet van gezichtsherkenning door de politie.

We vragen u, nu u van dit probleem op de hoogte bent, op te komen voor de bescherming van het fundamentele recht op privacy en gegevensbescherming van burgers tegen deze praktijk. Daarnaast vragen wij u onderzoek te doen naar de positie van het interne toezicht en waar nodig dit te verstevigen.

Uiteraard zijn wij bereid tot het geven van een verdere toelichting in een gesprek waar nodig.

Met hartelijke groet,

Namens Stichting Bits of Freedom,

Lotte Houwing

² Verslag van een commissiedebat over de politie, gehouden op 19 april 2023, vastgesteld op 17 mei 2023, Kamerstukken 29 628, nr 1172, p. 46-47.